

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena diena, išskyrus šventadienius, prieš piet.
„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas, Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliuadas. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A

Münchenas Antradienis, 1946.VIII.6 d. /III metai/ Nr.180/217/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Darbų Tvarkos Komisija vis dar tebesvarsto procedūrinius klausimus. Iki šiol vis dar nepavyko susitarti dėl sprendžiamosios balsų daugumos. Britai pasiūlė klausimus spręsti 2/3 balsų dauguma, išskyrus dienotvarkės klausimus, kuriems pakanka ir paprastos balsų daugumos. Glandijos, Belgijos ir Australijos atstovai tam griežtai priešinasi. Galbūt šis klausimas dar karte svarstomas pirmadienį.

Politinė įtampa Paryžiuje

Politinis vaizdas Paryžiuje yra margas. Taikos Kongresas yra patekęs į nemažus sunkumus. Esminis klausimas yra tas, kokius patarimus kariavusios valstybės suteiks keturiems didiesiems. Mažosios valstybės nori, kad jos būtų išklaustytos. Antrąjį komplikacija sudaro mažųjų valstybių susigrupavimas. Kaip dabar įžiūrime, susidaro rytinių ir vakarinių valstybių grupės. Rytinei valstybių grupei priklauso: Rusija, Ukraina, Gudija, Jugoslavija, Lenkija ir Čekoslovakija. Jos sudaro 6 balsus. Kai kuriuo atžvilgiu gali prisidėti ir Norvegija. Dėl to iškilo ir sunkūs nuobodūs debatai darbų tvarkos klausimu. Rusija su 7 balsais gali sutrukdyti bet kokią sprendimą. Toks dalyvių susigrupavimas yra priešingas patiens Taikos Kongreso pagrindams. Iki šiol Kongresas vaizduojamas kaip komplikotas kompromisas. Kongreso pajėgumas bus išbandytas tik tada, kai 4 užs. reikalų ministrų nutarimai bus pateikti Kongresui priimti. Attlee pareiškė: mes kiekvienas esame savo krašto atstovas, tačiau atsakome prieš viso pasaulį. Šiuo metu Kongresas sprendžia tik antraeilius klausimus. Pagrindinę problemą sudaro Vokietija. Ji sukels tikrą tarpvalstybinę įtampą.

Gen. Eisenhoverio pareiškimas

Vašingtonas. Neseniai gen. Eisenhoveris pareiškė, kad 1947 m. liepos 1 d. mažiausia JAV armija privalanti turėti 1.070.000 vyrų, kad galėtų išlaikyti tarptautinius įsipareigojimus. Jis nurodė šiuos pagrindinius armijos uždavinius ateinantiems metams: 1. Išpildyti okupacinius uždavinius Europoje, Japonijoje ir Farėje, 2. Apsaugoti okupacinių pajėgų susisiekimo kelius ir tiekimų įrengimus Amerikoje, 3. Paruošti karines pajėgas Sąjunginių Tautų armijai, 4. Išlaikyti atramos bazes JAV gyvimosi sistemoje, 5. Paruošti naują personalą, 6. Tęsti apmokymo ir tyrinėjimų programą ir 7. Saugoti JAV taiką.

Trumpos žinios

— Londonas. Bevinas beveik jau pasveiko. Netrukus jis išvyks į Paryžių ir perims Britų delegacijos vadovybę Taikos Kongrese. Attlee jau grįžo į Londoną. Tuo tarpu Paryžiuje Britų delegacijai vadovauja Alexanderis.

— Maskva. Maskvos radijas kritikuoja britų ir amerikiečių planą vakarinėms zonoms ūkiškai suvienyti. Jis sako, kad tai esa nesuderinama su Potsdamo susitarimu.

— Ženeva. Pirmadienį čia prasidėjo UNRRos konferencija, kurioje dalyvauja 47 valstybių atstovai. Numatyta svarstyti klausimą, kas perims UNRRos darbą, jei nustojus veikti.

— Varšuva. Buves lenkų pagrindinio vadovo Kazaševskis kaltinamas turėjęs ryšius su gen. Andersu.

— Vašingtonas. Buves vyr. UNRRos direktorius H. Lehmanas pareiškė, kad tuo atveju, jei UNRRA nepadidins tiekimų, kai kurie kraštai atsidurs dideliame skurde.

- Viena. Atidarytas tiesioginis keleivių susisiekimasis traukiniu Jaryžius-Belgradas.

- Praga. 12.000 vokiečių kasyklų darbininkų atgabename iš Čekoslovakijos į Ruhr kraštą. Jiems leista pasiimti ir savo baldų daiktus.

- Naujorkas. Į Sąjunginių Tautų Organizaciją prašosi priimamos: Albanija, Mongolija, Afganistanas, Transjordanija, Portugalija ir Islandija.

- Naujorkas. Tuba įteikė pareiškimą STO, reikalaujama panaikinti didžiųjų valstybių veto teisę.

- Viena. Sąjunginių Tautų Taryba negalėjo susitarti dėl rusų nusistatymo vokiečių turto nusavinimo klausimu Austrijoje.

- Londonas. Britų Vėm. Rūmuose buvo pareikšta, kad tos britų moterys, kurios išteka už svetimšalių, savo pilietybės nenustoja, jeigu tuo reikalu pateikia atitinkama pareiškimo.

- Londonas. Dar 20.000 vokiečių karo belaisvių iš Anglijos gražinta į tėvynę. Nuo rugsėjo mėn. kas mėnesį bus paleidžiama po 2000 vokiečių karo belaisvių.

- Hamburgas. Britų karo teismas nuteisė mirti buv. Vokiečių vvr. vada Norvegijoje gen. Falkenhorstą. Jis kaltinamas išdavęs gestapui nukankinti karo belaisvius.

- Luxemburgas. Čia buvo rengtas pasikėsinimas prieš vyriausybę. Jis nepavyko. Vyriausybei prikišama, kad ji per švelniai elgiasi su buv. kolaborantais.

- Vašingtonas. Iš Bikini pranešama, kad nuskendo ir japonų kovos laivas „Nagato“, kurį atominė bomba buvo smarkiai sužalojusi. Iki šiol prie šio laivo nebuvo galima prisiartinti arčiau kaip per 30 metrų, nes jis dar tebebuvo labai radijo aktyvus.

Naujasis teroras Pragoje /tesinys/

Mano draugas man papasakojo: kartą man buvo išakytas srašus bei anketas asmeniškai pristatyti savo komendantui. Jis kažkaip kaip pulkininkas dalyvavo čekų brigadoje Rusijoje. Vieną vakarą aš turėjau eiti įstaiga. Sargyba mane žinojo ir lloido. Jau buvo vidurnaktis, bet dar šviesa degė pulkininko kabinete. Drauge su juo buvo du civiliškai apdirę vyrai. Kai aš priėjau ar-

čiau, išgirdau, kad jie rusiškai kalbėjo. Kita diena vienas mano bičiulis, buvęs čekų armijos, kovojusios Rusijoje, dalyvis, papasakojo tokią įvyki.

"Inoma, tai buvo slaptoji saugumo policija", jis pareiškė. O, tu, iš kur nukritai, ar ne iš mėnulio? Ar gi tu nesusivoki, kur mes gyvename? Juk NVVD veikia pačioje Čekoslovakijos armijoje. Rusai šnipinėja čekų karininkus, lyg jie būtų priešai ir išdavikai, o ne draugiškos valstybės kariai.

Nors mūsų Prašto Apsaugos ministras gener. Liudvikas Svoboda buvo vaišintas ir girdytas Maskvoje, o tuo pačiu metu jo karininkai buvo begėdiškiausiu būdu šnipinėjami ir kratinėjami. Dievas žino, gal jie mus sumaišo su Balkanų kariais.

Šitokie skundai girdimi visoje Čekijoje. Ir visose vidurio ir pietryčių Europos valstybėse, kurios yra rusų valdomos. Čekoslovakija visuomet buvo už tikrąją demokratiją, bet rusams tai nė kiek nerūpi, jų NVVD taip elgiasi kaip ir kitur.

Praėjusiais metais gegužės 9 pirmieji maršalo Konevo tankai rėtosi per Pragos gatves. Jie išėjo nuo pat Berlyno ir lėkė nustodami dvi dienas ir naktis, kad padėtų čekų patrijotams jų paskutinėje kovoje prieš vokiečių prispaudėjus. Paskui tankus slinko amerikiečių gamybos šarvuočiai ir jeepai, bet perdažyti rusiškėmis spalvomis. Jie buvo pilni raudonarmiečių. Čekai jiems norėjo parodyti Pragos įdomybes, bet pasirodė, kad jie puikiai miesto pažįsta. Jie atsilankė Petčko Banko rūmuose, buvusioje vyriausioje gestano būstinėje, daugelyje valdžios įstaigų ir taip pat Černino rūmuose, kur buvo Franko, Čekoslovakijos karo nusikaltėlio Nr.1, būstinė. Visi anketa rinkiniai buvo nuodugnai iškratyti. Tą patį popietį į Čekų Tautinę Tarybą, vyriausio pagrindžio sąjūžio štabą, atvyko NVVD būrys ir įteikė čekų vadams didelį čekų srašą. Daugelis šitų vyrų didvyriškai kovojo prie barikadų.

"mes reikalaujame šitų žmonių", paprastai pasakė rusai. "Ir tuojau!" Prašymas buvo kėistas, bet dar kėistesnis arešto pagrindas.